

ІННОВАЦІЇ У ЛОГІСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

О.В. Ковальчук

Луцький національний технічний університет

Характерною ознакою сучасних ринкових відносин є скорочення життєвого циклу товару на фоні високого рівня конкуренції. Зважаючи на це у виробника скорочується час, протягом якого має бути забезпечене прибутковість кожного товару. Оперативність процесів стає домінантою діяльності. У цих умовах одним з найперспективніших шляхів досягнення успіху на ринку є орієнтація підприємства на інноваційний шлях розвитку.

До пріоритетних сфер інноваційних рішень на підприємстві належить логістика. Головне завданням введення інновацій в логістичну діяльність підприємства полягає в пришвидшенні логістичних процесів при зниженні витрат на їх реалізацію.

Існують різнопланові підходи до визначення типів логістичних інновацій.

Зокрема, Майорова І. М. вважає, що логістичні інновації в теоретичному плані ґрунтуються на чотирьох логістичних концепціях, що є початковою базою розробки гнучких логістичних моделей різних напрямів виробничо-господарської діяльності. Як постулати логістичних концепцій вона визначає наступні [3]:

— концепція загальних логістичних витрат — визначення диференційованих логістичних витрат;

— концепція реінжинірингу бізнес-процесів в логістиці — виявлення взаємозв'язку між функціями і ступеня посередництва і співпраці;

— концепція інтегрованої стратегії логістики — якість обслуговування споживачів на базі прогнозу попиту і пропозиції;

— логістична концепція управління повним ланцюгом постачань — організація всього процесу руху товару — від початкового постачальника до кінцевого споживача.

Шкода М.С. для виявлення й формування комплексу логістичних інновацій рекомендує керуватись центральним логістичним контуром, який включає великі блоки: постачання (закупівля), транспортування (переміщення), складання (запаси) та збут (продажі) [5].

На думку Болдиревої Л. М. логістичні інновації слід класифікувати таким чином [1]:

1. Інновації в постачанні ресурсів (закупівельній логістиці).
2. Інновації на перевезенні вантажів (транспортній логістиці).
3. Інновації у внутрішньовиробничій логістиці (промислова переробка ресурсів).
4. Інновації у вантажопереробці, складуванні й зберіганні (складській логістиці).
5. Інновації в розподілі/постачанні продукції замовником (розподільчій логістиці).
6. Інновації в логістичному менеджменті.
7. Інновації в управлінні запасами.

На нашу думку, провідним компонентом інновацій у логістиці мають бути сучасні інформаційні технології, адже логістичні комунікації є важливою сполучною ланкою в логістичних системах.

Наприклад, вантажопереробка пов'язана із переміщенням сировини, запасами незавершеного виробництва, або готової продукції на підприємстві чи складі. На провідних підприємствах у діяльності складів успішно застосовують автоматизовані транспортно-складські системи (AS/RS), відомі як «автоматизований склад», обладнання карусельного типу, обладнання для роботи з упакуванням продукції чи з окремою її одиницею, конвеєри, роботи, системи сканування.

Важливе місце посідає питання обробки замовлення: замовлення, одержане від споживача, приводить у дію увесь логістичний процес, а рух замовлення змушує координувати усі операції, необхідні для його виконання [1].

Скоротити час між одержанням замовлення та відправкою продукції споживачу дозволяє застосування комп'ютерної техніки та електронної комерції. У багатьох випадках замовлення можуть передаватися з комп'ютера покупця на комп'ютер продавця шляхом використання системи електронного обміну даними (EDI) [4].

До управлінських інновацій, що застосовуються в логістиці, на наш погляд, доцільно віднести такі, як аутсорсинг, бенчмаркінг, асоціації постачальників, кооперативи вантажовідправників [1].

Аутсорсинг – це «стратегічне використання зовнішніх ресурсів для вирішення завдань, що традиційно забезпечувалися внутрішніми ресурсами компанії. Це стратегія управління, відповідно до якої виконання неключових функцій компанії покладається на зовнішню (третю) сторону, що представляє собою спеціалізованого професійного провайдера послуг» [2, с. 375].

Як уже зазначалося, найважливішу роль в логістичних інноваціях відіграють інформаційні технології. До найбільш відомих програмних комплексів, використовуваних в логістиці, можна віднести: Enterprise Resource Planning (ERP) – Планування ресурсів підприємства, Warehouse Management System (WMS) – Система управління складом, Transport Management System (TMS) – Система управління транспортом, Customer Relationship Management (CRM) – Управління взаємовідносинами із споживачами (постачальниками), Radio Frequency Identification (RFID) – Система радіочастотної ідентифікації палет (гофрокоробов і т.д.) за допомогою радіоміток та ін. Наприклад впровадження інноваційної технології RFID дозволяє вирішити такі завдання:

- організувати автоматичне введення даних в інформаційні логістичні системи;
- відстежувати проходження сировини та готової продукції по всьому ланцюгу поставок;
- контролювати переміщення продукції всередині підприємства;
- контролювати складські операції, в тому числі кросс-докінг;
- проводити миттєві інвентаризації без участі персоналу;

- ввести попартийний облік та поліпшити роботу системи управління запасами;
- організувати роботу складів у відповідності до принципів ФІФО (ЛІФО);
- попередити втрати та крадіжки.

Одним із найбільш дієвих нововведень сучасності західні логістичні компанії називають технологію радіочастотної ідентифікації, яка поступово витісняє стандартні штрих коди. В основі системи лежить мініатюрний запам'ятовуючий пристрій який кріпиться до вантажу. У такому чіпі зберігається інформація про час і місце доставки. Це особливо зручно при роботі з великою кількістю вантажу. Працівнику не потрібно сканувати код на кожному окремому пакунку, можна миттєво отримати дані одразу про весь товар. Системи RFID особливо популярні в морських перевезеннях. Кожен контейнер оснащений комплексом датчиків в якому і є радіочастотна мітка. Ці пристрої стежать за станом вантажу і передають інформацію на центральну станцію, потім через супутниковий зв'язок дані надходять до власника. Це своєрідний аналог системи моніторингу на базі GPS.

Системи управління складом – WMS (англ. Warehouse Management System). WMS–систем дозволяє оптимально використовувати складські площі, скоротити витрати на зберігання, підвищити продуктивність праці і точність обліку. Крім того, система мінімізує вплив людського фактору своєчасно інформує керуючий складським відділом персонал про виниклі проблеми.

Оптимальним рішенням є автоматизація складського комплексу, зокрема створення автоматизованого роздрібного комплексу, що об'єднує в собі такі технології, як система світлового відбору (pick-by-light), автомати шахтного типу, карусельні системи комплектації замовлення та конвеєрні лінії.

Список використаних джерел:

1. Болдирева Л. М. Інновації в логістиці: теоретико–методологічні та практичні аспекти / Л. М. Болдирева // *Економіка Крима*. – 2011. – № 1 (34). – С. 18–23.
2. Лайсонс К. Управление закупочной деятельностью и цепью поставок / К. Лайсонс, М. Джиллингем; пер. с 6–го англ. изд. – М. : ИНФРА–М, 2005. – 798 с.
3. Майорова І. М. Логістичні інновації в організації міжнародного бізнесу / Майорова І. М. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://eir.pstu.edu/handle/123456789/4126>
4. Сток Дж. Р. Стратегическое управление логистикой / Дж. Р. Сток, Д.М. Ламберт; пер. с 4–го англ. изд. – М. : ИНФРА–М, 2005, XXXII, 797 с.
5. Шкода М. С. Логістичні інновації в інвестиційному проекті / М. С. Шкода // *Актуальні проблеми економіки*. – 2012. – № 1. – С. 58–63. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ape_2012_1_8.pdf